

Facebook aneb vliv sociálních sítí

FACEBOOK aneb VLIV SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

CÍL: Tato výuková hodina si klade za cíl poukázat na stinné stránky sociálních sítí. V České republice mezi sociálními sítěmi jednoznačně dominuje Facebook, na jehož příkladě je také celá hodina postavena. Počítá se s tím, že téměř všichni studenti mají založený účet na Facebooku, nicméně hodina je přínosná i pro ty, kteří ho nemají, nebo využívají jinou sociální síť. Studenti jsou podněcováni k samostatnému myšlení a spolupráci.

ČAS: 110 minut.

POMŮCKY: Flipchart/tabule, psací potřeby, pracovní listy pro studenty (PL), dataprojektor, projekční plocha, přístup k internetu, powerpointová prezentace, připravené video.

DOPORUČENÍ: Na začátku výukového bloku je vhodné rozdělit všechny studenty do skupinek (přibližně 4 až 5 členů), zkrátí se tak čas přesunů během hodiny.

PŘEHLED AKTIVIT V LEKCI:

Aktivita	Metoda/forma	Čas	Pomůcky
1. Jak jste na tom vy?	EVOKACE Anketa Uvedení studentů do tématu hodiny, utřebením jejich vlastního postoje k této sociální síti a uvědomění si vlastních „Facebookových návyků“.	10 minut	psací potřeby, nakopírované dotazníky (PL 1)
2. Klady a zápory Facebooku	EVOKACE Brainstorming Aktivní zapojení studentů do práce, strukturalizace problému – kladné a záporné stránky Facebooku.	15 minut	flipchart/tabule
3. Příběh ze South Parku	UVĚDOMĚNÍ SI Video Vizualizace hlavních problémů Facebooku na příkladu oblíbeného amerického seriálu. Následná diskuze.	25 minut	dataprojektor, projekční plocha, připojení k internetu, připravené video

PŘESTÁVKA

4. Facebook pod lupou	UVĚDOMĚNÍ SI Práce s texty Skupinová práce, samostatné čtení jednotlivých příběhů a problémů souvisejících s Facebookem, identifikace podstatného a předání nových informací spolužákům. Následná diskuze celé třídy.	35 minut	nakopírované texty pro každou skupinu (PL 2–6)
5. Desatero o Facebooku	REFLEXE Powerpoint Informace o Facebooku a návod na zodpovědné chování ve virtuálním světě. Konfrontace s návyky studentů (viz. anketa), reflexe.	25 minut	dataprojektor, projekční plocha, powerpointová prezentace

1. Jak jste na tom vy ?

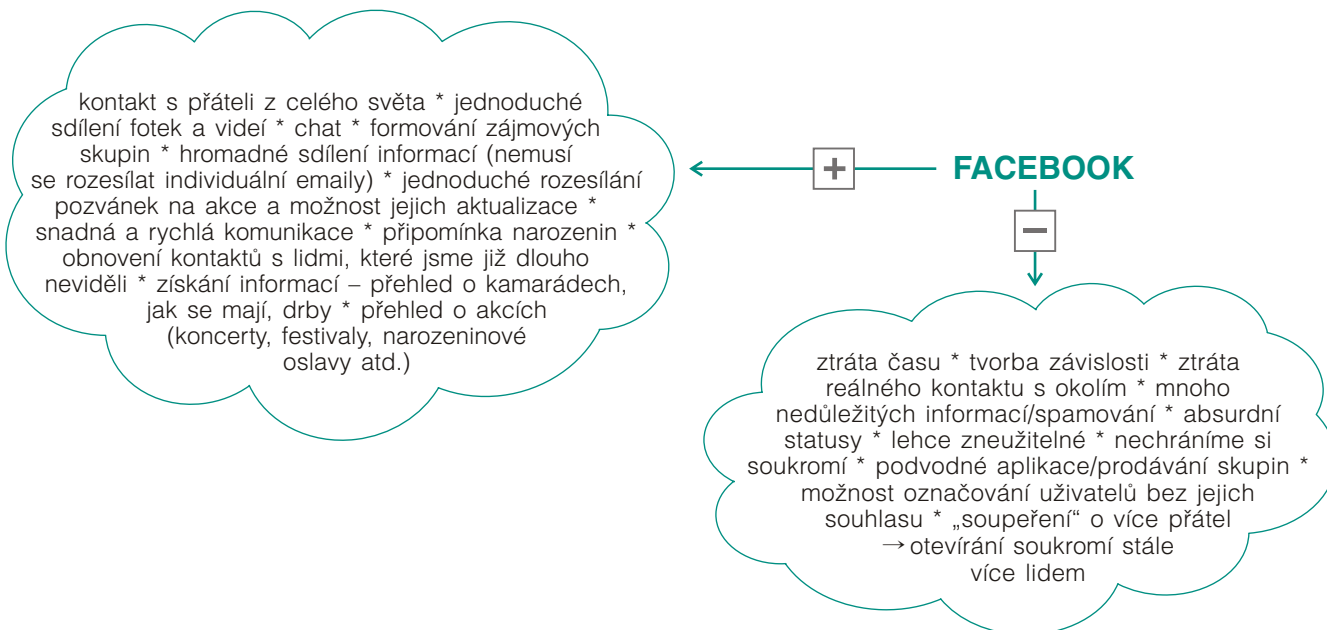
Úvodní aktivita « na rozehrání », kterou je krátká anketa na téma Facebooku, má za cíl uvést studenty do tématu. S odpověďmi na většinu otázek se bude dále v hodině pracovat (seznámení se se statistickými údaji, analýza negativních dopadů, konfrontace vlastního chování ve virtuálním světě s chováním doporučeným apod.)

Studentům rozdáme dotazníky a ponecháme jim krátký čas na jejich vyplnění. Je třeba studenty upozornit, že se jedná o samostatnou práci, která nebude nijak hodnocena ani vybírána. Po vypracování si studenti dotazníky schovají, opět s nimi budou pracovat v poslední aktivitě.

1. Kolik je na světě uživatelů Facebooku?
2. Kolik je uživatelů Facebooku v ČR?
3. Kolik má průměrný uživatel Facebooku přátel?
4. Jak často používáš Facebook a kolik tam průměrně strávíš času?
5. Proč používáš Facebook?
6. Kolik máš na Facebooku přátel?
7. Jaké máš zabezpečení na Facebooku?
 - a. Sdílím vše pouze s mými přáteli.
 - b. Sdílím vše s mými přáteli a jejich přáteli.
 - c. Sdílím vše se všemi uživateli Facebooku.
8. Co všechno máš ve svém profilu uvedeno:
 - a. Telefonní číslo.
 - b. Datum narození.
 - c. Adresa.
 - d. Škola.
 - e. Zájmy.
 - f. Odkazy na své další fotogalerie/blogy/osobní webové stránky.
 - g. Stav (nezadaný/á, ve vztahu...).
 - h. Ani nevím, nejsem si jistý/á.
9. Potvrzuješ přátelství i neznámým lidem?
10. Vkládáš na Facebook fotky a videa?
11. Označuješ přátele/rodinu na fotkách?

2. Klady a zápory Facebooku

Druhou aktivitou v rámci evokace je zamyšlení se nad kladnými a negativními stránkami Facebooku. Nejdříve necháme studenty pracovat v rámci skupiny (cca 5 min) a následně zapíšeme společné nápady na tabuli/flipchart. Přehled kladů a záporů ponecháme celou lekci na viditelném místě a průběžně do tabulky doplňujeme nové nápady, které vyjdou z dalších aktivit.

3. Příběh ze South Parku

Video – South Park: epizoda o Facebooku (8:26 minut).

Epizoda je pod svým jménem k dohledání na internetu. Je tedy nutné zajistit kvalitní internetové připojení a projekční vybavení.

Upozorňujeme, že se v seriálu vyskytuje několik vulgarismů a slangových výrazů a že závěr videa je nevhodný pro mladší žáky. Doporučujeme zhlédnutí videa před lekcí a případně dřívější ukončení projekce (zastavení klipu na 8:26 minut).

Epizoda známého amerického seriálu South Park velmi výstižně poukazuje na stinné stránky Facebooku. V několika minutách jsou studentům zábavnou formou předloženy základní problémy sociálních sítí.

Necháme studenty zhlédnout úplnou nebo zkrácenou verzi videa a navážeme diskuzí. Je možné nechat studenty diskutovat na dané téma nejprve ve vytvořených skupinách (vhodné pro starší studenty), nebo rovnou přejít k celotřídní diskusi moderované učitelem.

Studenty vyzveme, aby do přehledu z předešlé aktivity doplnili další negativa/positiva Facebooku a poté přejdeme k diskusi o zhlédnutém videu, o pocitech, které to ve studentech zanechalo a souvisejících tématech.

Vhodné otázky do diskuze:

- *Jak může ovlivňovat Facebook společnost? (Lidé se na něm stávají závislí, distancují se od běžné komunikace, lehce zneužitelný → někdo vám může založit účet, aniž byste o tom věděli, závislost na počítačových hrách.)*
- *Proč jste si založili Facebook? Z vlastní iniciativy, nebo protože Facebook má každý a kdo ho nemá, ztrácí v kolektivu své postavení? Je pravda, že Facebook je dnes nutností?*
- *Co všechno může způsobit informace publikovaná na vaší stránce? V seriálu se jedná o problém s neuvědoměním, že je Stan zadáný. Jaké ostatní konfliktní situace vás v této souvislosti napadají?*
- *Kolik máte na Facebooku přátel? Domníváte se, že čím víc přátel máte, tím líp vypadáte mezi ostatními? Máte na Facebooku za přátele i lidi, které neznáte? Máte za přátele lidi, se kterými se běžně ne bavíte (studenty z vedlejší třídy apod.)?*
- *Jaké jsou další nástrahy internetu, sociálních sítí a jiných podobných serverů? (Odkaz na závěr seriálu a server Chat relate.)*

4. Facebook pod lupou

Tato aktivita přináší studentům spektrum problémů souvisejících s Facebookem. Rozvíjí schopnost aktivního čtení (dělat si poznámky, zvýraznit, co je důležité a o čem chce student mluvit), výběru důležitých informací, skupinové práce, umění naslouchat a vyjádřit svůj názor.

Každá skupina dostane sadu stejných textů (pracovní listy 2–6). Ideální je jedna kopie pro každého žáka ve skupině. Cílem každé skupiny je text důkladně přečíst a připravit si pro ostatní skupiny jeho stručné shrnutí. Dále se každá skupina zamyslí, co by – s ohledem na přečtený text – mohla doplnit do přehledu kladů a záporů Facebooku z druhé aktivity a jaká doporučení by na základě řešené problematiky dala začínajícím „fejsbukářům“. Po představení jednotlivých témat může opět celá třída přejít k hromadné diskusi a vyměnit si názory na jednotlivá témata.

MOŽNÁ ŘEŠENÍ:

SEZNAM TEXTŮ	VARIANTY ZÁPORŮ	MOŽNÁ DOPORUČENÍ
Jak mi Facebook (ne)zrušil profil. (PL 2)	Možnost zneužití osobních informací. Šikana/pronásledování.	Neuvádět do profilu příliš osobních informací. Nepotvrzovat přátelství od neznámých osob.
„Fejsbukáři“ mysleli, že pomáhají Haiti. Nalítli rasistům. (PL 3)	Manipulace se skupinami, podvodné prodávání skupin.	Nevstupovat do skupiny, kterou si neprověřím.
Šikana učitelů na Facebooku: nadávky i módní policie. (PL 4)	Šikana.	Ctít morální zásady, neponižovat ostatní v písemné podobě ani neuveřejňovat ponižující fotografie či videa.

SEZNAM TEXTŮ	VARIANTY ZÁPORŮ	MOŽNÁ DOPORUČENÍ
Deset způsobů, jak vám Facebook může zničit život. (PL 5)	Ztráta soukromí.	Neuvádět do profilu příliš osobních informací a fotografií. Chránit si své soukromí zvýšeným zabezpečením (kdo může sledovat můj status/fotografie apod.).
Soudy stále častěji používají Facebookové profily. (PL 6)	Ztráta soukromí.	Neuvádět do profilu příliš osobních informací a fotografií.

Vhodné otázky do diskuze:

- Setkali jste se někdy s šikanou na Facebooku? Co si o ní myslíte?
- Jaký na vás udělal dojem článek „Jak mi Facebook (ne)zrušil profil“? Co všechno na sebe prozrazujete na Facebooku vy? Zveřejňujete svůj denní harmonogram, kde se nacházíte nebo soukromé informace o členech vaší rodiny? Přijímáte za kamarády i neznáme lidi?
- Než se stanete členem nějaké skupiny, pročtete si nejprve všechny její informace? Jak jinak by toto mohlo být zneužitelné?

Práce s texty, studenti oboru MRS, UP Olomouc

Práce s texty, žáci ZŠ Plumlov

5. Desatero o Facebooku

Powerpointová prezentace a konfrontace s úvodní anketou.

Poslední aktivita přináší studentům několik zajímavostí ohledně Facebooku a dává návod na zodpovědné chování v tomto virtuálním světě. Studenti v ní najdou odpovědi na úvodní otázky z ankety a mohou také konfrontovat své dosavadní chování na Facebooku s chováním doporučeným. Cílem této závěrečné aktivity je, aby se studenti zamysleli nad svými vlastními postoji k sociálním sítím, nad svým chováním a uvědomili si, zda je třeba něco změnit.

Na konci prezentace jsou uvedeny odkazy na dvě zajímavá videa na serveru Youtube. Jedním je písnička o negativním vlivu Facebooku a druhým je asi osmiminutové video studentů o Facebooku a realitě, které stejně jako epizoda South Parku obsahuje několik vulgarismů, a proto doporučujeme jeho zhlédnutí před hodinou a zvážení jeho promítnutí.

Prezentace je v poznámkovém aparátu doplněna o podrobnější informace k danému tématu.

V případě dostatku volného času je možné připravit další aktivitu navazující na powerpointovou prezentaci. Učitel si připraví několik lístečků s jednotlivými radami o zodpovědném chování ve virtuálním světě. Každá skupina si jeden vylosuje (popřípadě dva) a na dané téma sehraje scénku (starším studentům můžeme zadat ztvárnění výhradně pantomimicky a ostatní skupinky hádají, o co se jedná). I tento způsob je dobrou reflexí dané problematiky.

Užitečné odkazy pro aktualizaci údajů z prezentace či jejich jiné využití v hodině

<http://www.checkfacebook.com/>

Celosvětové statistické údaje o Facebooku

<http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/czech-republic/last-week#chart-intervals>

Facebookové statistické údaje přímo o ČR

Ukázka z powerpointové prezentace

Přílohy:

- Pracovní list 1: Dotazník „Jak jsi na tom s Facebookem?“
- Pracovní list 2: Jak mi Facebook (ne)zrušil profil.
- Pracovní list 3: „Fejsbukáři“ mysleli, že pomáhají Haiti. Nalítli rasistům.
- Pracovní list 4: Šikana učitelů na Facebooku: nadávky i módní policie.
- Pracovní list 5: Deset způsobů, jak vám Facebook může zničit život.
- Pracovní list 6: Soudy stále častěji používají Facebookové profily.

Zdroje:

Texty:

- ERBEN, Marek. Jak mi Facebook nezrušil profil: Blog - Marek Erben. Blog.iDNES.cz [online]. 13.2.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://erben.blog.idnes.cz/c/123848/Jak-mi-Facebook-nezrusil-profil.html>
- ŠTŮSEK, Michal. Fejsbukáři mysleli, že pomáhají Haiti. Nalítli rasistům. Aktuálně.cz [online]. 18.01.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/zivot-v-cesku/clanek.phtml?id=658219>
- LEHOVCOVÁ-SUCHÁ, Veronika. Šikana učitelů na Facebooku: Nadávky i módní policie. Aktuálně.cz [online]. 10.02.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=660192>
- DAILEY, Kate. Deset způsobů, jak Vám Facebook může zničit život. Britské listy [online]. 22.07.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/53575.html>
- Courts using Facebook profiles as evidence more often. Moments In Time [online]. 11.05.2009 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://timeinmoments.wordpress.com/2009/05/11/courts-using-facebook-profiles-as-evidence-more-often/>
- Use of social network websites in investigation. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 21.12.2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Use_of_social_network_websites_in_investigations

Obrázky v prezentaci:

- File: US Navy 090702-N-6932B The Naval Criminal Investigative Service is the Navy's primary Law enforcement and counterintelligence force. jpg. Jason BRUNSON. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-[cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:US_Navy_090702-N-6932B-053_The_Naval_Criminal_Investigative_Service_%28NCIS%29_is_the_Navy%27s_primary_law_enforcement_and_counterintelligence_force.jpg?uselang=cs
- File: LIGNANO PINETA - Italy.jpg: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LIGNANO_PINETA_-_Italy.jpg?uselang=cs. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LIGNANO_PINETA_-_Italy.jpg?uselang=cs
- File: Drunks outside spirit of Speyside festival in 2009. Thefreelancetrader. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Drunks_outside_spirit_of_Speyside_festival_in_2009.jpg?uselang=cs

Texty v prezentaci:

- Facebook Makreting, Statistics, Demographics, Reports, and News. Checkfacebook [online]. [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.checkfacebook.com/>
- TANNER, Lindsey. Doctor Warn About "Facebook Depression" In Teens. CBC Boston [online]. March 28 2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://boston.cbslocal.com/2011/03/28/doctors-warn-about-facebook-depression-in-teens/>
- WEE, Willis. 34 Interesting Facebook Statistics And Facts. Tech in Asia [online]. 2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.penn-olson.com/2009/12/02/25-interesting-facebook-statistics-and-facts/>
- NAIK, Abhijit. Facebook Addiction. Buzzle.com: Intelligent Life on the Web [online]. 26.09.2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.buzzle.com/articles/facebook-addiction.html>
- Monitoring sociálních médií: Zjistěte, co si o vás lidé opravdu myslí. Newton media [online]. 2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz/monitoring-socialni-site#ukazka-1>